

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlatter 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Egyházipolitikai ügyek.

Aróm olyan egyház-politikai ügy forog szőnyegben, mely a hozzá- szólást megérdemli.

Ezek: a templomi nyelv- arány, a párbér és a papnevelő személyzetben előfordult változások ügyei.

Ismeretes, hogy az egész világon minden szakpálya azon iparkodik, hogy az újabb nem- zedéket az előbbinél tökéletesebbre nevelje. Természetes, hogy ezen kötelesség az egyházra új terheket ró, annál inkább, mert a fejlődő polgári életben egyre szélesbedik azon működési kör, melyet a lelkésznek betöltenie szükséges. Nem elég tehát neki az egyházi tudományokban otthonosnak lennie; hanem figyelemmel kell kísérnie különösen a financia és köznevelés oly kérdéseit is, melyek mind a helyi egyházi természet- alaptörvényeknek és elemi nevelésnek érdekeit érintik.

Ezen tág munkakör a beavatottak előtt teljesen indokoltá teszi azt az örömet, melyet Városháza Gyula pápai kamarás urnak a kalocsai papnevelő intézet élére való kinevezetése fölött meg- észerte hallhatni. Ő nemcsak pap „secundum ordinem Melchisedech,” hanem modern szalonférfi, egyháztudós és a papnál kívánatos világi műveltségben is minden szerénysége dacára oly pártatlanul kiváló egyén, hogy az ő igazgatása alatt a kalocsai papnevelő intézet minden tekintetben csak haladást, új pezsgő szellemet és — hogy úgy mond- juk — eredménydus versenyképességet remélhet.

Az a nagyrebcsülés, melyet Bács-Bodrogh vármegye közönsége a katolikus lelkészi kar iránt mindenkor őszintén tanusít, új növekvést merít az új igazgató rátermettségéből és miután egész vármegyének kulturális érdekei tulnyomó nagy részben a kalocsai szemináriumból szívják életető nedveiket: csak az okos önzésnek adunk hangot, ha kinevezetésében biboros főpásztorunk- nak újabb atyai tapintatát magasztaljuk.

A másik eset, mely hozzászólást igényel, a párbér-behajtás körül újabb mutatkozó zene- bonák alkalmából került közbeszédbe.

Tapasztalja minden plébános, akit sorsa a párbérszedés kényszerével vert meg, hogy ez — mint tavál egyszer részletesen ki is fejtettük — olyan korahagyott intézmény, mely a papnak, ha erélyes, népszerűségbe, ha elnéző, egzisztenciá- jába kerül. Sem az egyiknek, sem a másiknak elvesztése nem állhat érdekében a plébánosnak, nem a hatóságának. Mert a jövedelemben szűkül- ködő pap sem egyháziilag nem lehet elég jóté-kony és népszerű, sem világilag elég tekintélyes és döntő szerepű. Ennélfogva tehát újból két- ségtelen tanulságokkal lép előtérbe az a szükség, hogy az egyházmegyei papságnak a párbért a politikai hatósággal karöltve minél előbb megvál- tania s a plébánost az ilyen polgári és egyházi fölénységét aláadó korahagyott veszedelmektől meg- mentenie szükséges.

Nem a kitéréssel fenyegetőző horgosi bugri- sok vak lármájára mondjuk ezt; mert hiszen ha ott ésszel, s nem szenvedéllyel dolgoznának, tud- nánk, hogy párbér dolgában legolcsóbb a katho-likus hit s hogy ők csak maguk vesztenek, ha odahagyva a régi aklot, új hitközséget próbálnak alkotni. Ha ezt nem teszik meg, örökre megbiz- hatlan szavú gyávák; ha megteszik, majd meg- tudják, mi minden kell egy egyház főtartásához.

Tehát nem az ő oktan hepciásokdásuk diktálja ezt, hanem az a magasabb érdek, mely ilyen tereferék alkalmával az oltár, szószék és plébánia körében — akár mint fordul is az ügy — mindig sokat szenved. Jobb idők már e kérdésre a mainál aligha derülnek; tehát küzdjünk egy- szer, ha kell, de aztán lássuk a pályabért, a békét.

Végül a templomi nyelv helyes arányát kell szóba hozni.

Ismeretes, hogy e részben a Visita Canonica megállapodásai, melyek néha ötven évesek, a mostani gyors fejlődésű korban, alig maradhatnak reformálatlanul.

Hiszzen a rohamosan terjedő magyarosodás, mint a közszellemnek és az iskoláknak érett gyü- mölese, helyenként egész új állapotokat teremtett. Másrészt pedig a népmozgalmi adatok, különösen a hivatalos népszámlálás is, oly arányokat és vál- tozásokat mutatnak számos községben, hogy azo- kat ignorálni, vagy nem méltatni, egyrészt igaz- ságtalanság lenne, másrészt pedig az egyházat abba a hamis gyanuba keverné, hogy nem siet a ked- vező nemzetiségi változásokat kihasználni.

Mint hogy ezen föltevés bizonyára csak hely- telen látszat: érkezett az ideje annak, hogy mértékadó egyházkormányzati körökben a kornak megfelelő reformok vétessenek elő és a tényleges állapot a templomi szószéken is időről-időre ér- vényesüljön annál inkább, mert az a magyarság érdekeinek csak kedvező leendő.

Városunk elemi tanügye.

A helybeli római kath. elemi népiskolai osztályok kellő beosztása s a meglévő tanítók, illetve tanítónők al- kalmazása Mihályi János világi elnöklete alatt kiküld- ött bizottság javaslata a következő:

Népiskolai osztályaink kellő beosztásának alapját az iskolába járó tanköteles gyermekek száma képezvén, mindenekelőtt a lefolyt 1886-ik tanévi hivatalos osztály s anyakönyvekből a tényleg iskolába járt gyermekek szá- mát kijegyeztük és ennek folytán javasoljuk, hogy:

A bánát városrészi 1-ső és 2-ik osztály — az ok- tatás jobbátételéből — egymástól elkülönítessék és az 1-ső osztályba Temunovits Józsefné szül. Gräff Julia okl. tanítónő; a 2-ik osztályba Rezsny Ilona okl. tanítónő bi- zassék meg, ki dalmát nyelven is érintkezhetik az e nyelvű gyermekekkel. Mindkettő évi 300 frt fizetéssel. Amennyiben azonban a tek. iskolaszék ezen két osztály valamelyikébe inkább Berger Hermin, eddigi központi 4-ik leányosztályban ideiglenesen működött tanítónőt kívánna ideiglenesen alkalmazni: alulírt választ- mány e tanítónőt is tiszta lelkiismerettel ajánlja.

A Szelenese városrészbéli gyermekek számára az ottani két tanteremben két első osztály nyitassék, a fúosztályban a tanítási Oracsits Erzsébet férj. Mayerne; a leányosztályban pedig Denk szül. Kuzsik Emilia ren- des és véglegesen alkalmazott tanítónőkre bizassék.

A Szelenese városrészbéli többi fiú- és leánygyer- mekek részére egy-egy elkülönített párhuzamos 2-ik osz- tály nyitassék és pedig a belvárosi fiúiskolának két földszinti, az iskolai szolga melletti tanteremben; ezen Szelenese városrészi 2-ik fúosztályban az oktatás Berger szül. Gräff Anna, a 2-ik leányosztályban pedig Gfeller Berta véglegesen alkalmazott tanítónőkre bizassék, ed- digi rendszeresített fizetéseik meghagyásával.

A belvárosi 1-ső fúosztályban az oktatás Temuno- vits József, a 2-ik fúosztályban Jung Ignác, a 3-ik a) párhuzamos fúosztályban Kuzmics Lajos, a 3-ik b) pár- huzamos fúosztályban Lukics Béla, a 4-ik a) párhuzamos fúosztályban Jauch Ferenc, a 4-ik b) párhuzamos fúos- tályban Czinkler Gyula, az 5-ik fúosztályban Berger Ant- al, a 6-ik fúosztályban Temunovits Tamás, végleg alkalm- zott rendes tanítókra bizassék.

Az eddigi négy tanyai iskola, az ezekben végle- gesen alkalmazott tanítók, illetve tanítónőkkel együtt, továbbra is változatlanul fentartandó.

Az előző pontokban felsorolt osztályoknak ekkénti beosztása által egyrészt népiskolánk kétségtelenül jobbá tétetik, másrészt pedig eddigi véglegesen alkalmazott összes rendes tanítóink, illetve tanítónőink alkalmazva lesznek, és így bármelyikük nyugdíjaztatása avagy vég- kielégítésének szükségessége most be nem fog állani, sőt az eddig alkalmazva volt, és még itt lakó négy ide- iglenes tanítónők közül ketten ideiglenesen alkalmazást nyerendnek.

A bánati két osztályban a gyermekeket nemre nézve elkülöníteni nem javasoljuk, hanem inkább az első osztályt a másodiktól; mert ez által minden osztály tan- anyaga teljesen és jobban feldolgoztatik, s így mind- két osztály az eddiginél sokkal jobbá tétetik.

Az eddigi egyesítő volt 5-ik és 6-ik fúosztálynak elkülönítése a tanügyi érdekében szintén okvetlenül szük- séges; mert egyrészt ezen két legmagasabb osztálynak a népoktatási törvényben és a szabályozott tantervben előírt tananyaga oly nagy, hogy azt egy tanítónak, egy osztályban, ugyanannyi idő alatt kellően feldolgozni le- hetetlen; másrészt pedig éppen ezen osztálybéli fiú-gyer- mekeknél, kik a 6-ik osztály befejezése után az iparos vagy kereskedői pályára lépnek, és magasabb iskolába többé nem járhatnak, a közművelődés szempontjából igen kívánatos, hogy e két osztályt teljes alaposággal végezzék be, s a terjedelmesebb számtan, a rajz, helyes- írás, sőt a levelezés és egyszerű könyvvitel mellett itt szerezzék meg mindazon történelmi, földrajzi, fizikai, ter- mészetrajzi és alkotmánytani ismereteket, amelyekre egy miveltebb iparos vagy kereskedőnek az életben okvetlen szüksége van; s végre, mert sokkal nagyobb veszteség a közművelődés terjesztése szempontjából is az, ha az ez osztálybéli gyermekek az ezen osztályokra előírt tan- anyagot az osztályok egyesítése miatt meg nem emésztve,

féltudakosan lépnek az életbe, mint azon 563 frt, me- lyet az iskolaszék egy külön tanító fizetésére fordít, és így meg nem takaríthat.

Leánynevelés. Az eddigi központi leányiskola osztályai — a római kath. hitközség képvisellete, s a „Mi Asszonyunk”-ról nevezett kalocsai apácánékné fő- nőknőjével kötött szerződés következtében — beszüntet- tetvén: a belvárosi és felsővárosi első és második osz- tályú, — továbbá 3-ik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helyvét vagy evan- gelikus leánygyermek, az apácák vezetésére alatt levő róm. kath. központi leányiskolában egyesítendők.

E leányiskolában, az ezen pont első bekezdésében felsorolt városrészbéli róm. kath. és mindkét felekezeti evangélikus leánygyermek feltétlenül, más vallásfele- kezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles leány- gyermek pedig csak az esetre veendő fel, ha azt az egyes osztályok térnagysága megengedi, — irányadóul szolgálván, hogy az első és második elemi osztályban 80, a többi osztályokban pedig 60-nál több tanuló ne legyen. A beiratások az iskola-igazgató felügyelete és ellenőrzése mellett eszközöndők.

Óvoda. Ezen leányiskolában levő kisdud-óvodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához ké- pest, első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, azután pedig a 3 éves róm. kath. és protestans vallású hely- beli mindkét nembeli gyermekek veendő fel, szintén az iskola-igazgató urnak felügyelete és ellenőrzése mellett, más vallású, vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

Tandij. Az elemi népiskolának mind a hat osz- tályában, ide értvén az apácák vezetésére alatt hat elemi osztályt is, az oktatás a zombori illetőségű róm. kath. és protestans vallású gyermekekre nézve ingyenes, más vallásfelekezeti vagy vidéki gyermekek után havonként ötven krnyi tandij fizetendő.

A tandij öt-öt hónapra előre és a róm. kath. iskola- széki pénztárnoknál nyugta mellett fizetendő.

A kisdud-óvodába járó minden gyermek után egy forintnyi tandij — és pedig minden hó 1-ső napján előre — az iskolaszék pénztárnokánál fizetendő, kinek nyugtája az óvoda vezetőjénél bemutatandó; azon gyer- mekek, kik után az óvodai tandij évközben előre le nem fizetetik, az óvodából azonnal haza küldendők.

A róm. kath. hitfelekezeti népiskolákba a jövő 1887/8. tanévre ideiglenesen és népiskolai ügyünknek a jövő évben okvetlenül eszközöndő végleges rendezéseig, egy ideiglenes hittanító, az eddigi évi 650 frtnyi díja- zással alkalmazandó.

Az iskolák költségvetése 19,155 frt 20 kr.; erre fedezet: a városi segély, a nöegylet 7000 frt alapítvá- nya s az iskolai alapból remélt 45000 frtnak összesen 6%-al 3120 frt kamata; tehát 17655 frt 20 kr. Hiány 1500 frt, ami tandijából várhatólag befolyik.

Ezen alapokat a javaslat a P. Sz. 44. §. szerint kezelésre az iskolaszéknek szavazza oda; egyúttal a jobb felügyelet érdekében igazgató helyettesül Jauch Ferenc tanító urat ajánlja.

Ezek a csak hétfőn délen kapott javaslatnak fő b b pontjai. A hozzászólást — másoknak és magunknak — jövőre tartjuk fenn.

Hírek.

Bérmálás Zomborban. Ő Eminenciája, a kalocsai-bácsi biboros érsek, most már biztosan megáll- apította útját s csakugyan szept. 7-én, a délutáni 4 óra 53 perckor érkező vonattal fog bennünket szerencsél- tetni. A fogadtatás részletes programja most már, e biztos hírre, legközelebb közölhető lesz. A bérmálás Kis- asszony napján reggeli 8 órakor veszi kezdetét. Ő Emi- nenciája esendes miséjével. Majd a helybeli apát-plébá- nos ur mond a keresztény nőnevelésről, szent beszédet; Utána Ő Eminenciája méltóztatik szónokolni. Aztán kez- dődik a bérmálás, folytatólag felszenteltetik a zárda. Ő Eminenciája szept. 9-én nyilván a reggeli vonattal innen Bács felé veszi útját, hogy az ottan alapította árvaházat megtekintse.

Egyházmegyei hírek. Dr. Városháza Gyula, gyer- mek-szemináriumi alkormányzó, pápa Ő szentsége kama- rása, nagyobb-papneveldei igazgatónak; dr. Steeáz György, nagyobb-papneveldei tanulmányi felügyelő, ugyanoda lelki igazgatónak; dr. Névény Sándor, újvi- déki kir. kath. gymnasiumi hittanár, nagyobb-papnevel- dei tanulmányi felügyelőnek és helyettes hittanárnak; Hengen Vendel, gajdobrai káplán, gyermek-szemináriumi alkormányzónak kegyelmesen kinevezettek. Varga Má- tyás, ó-becsei káplán, az újvidéki kir. kath. gymnasium- nál a hittanári teendő végzésével bizatott meg. Novák Ferenc Keczelről Ó-Becse, Bárány Gyula Baracsáról Keczelre, kápláni minőségben áthelyeztettek. Schweitzer József, nagyobb-papneveldei igazgató, a kalocsai plébánia vezetésével megbízottak.

Kinevezés. Ófelsége a király dr. Gáll-Homoky Kálmán, szabadkai kir. törvényszéki jegyzőt, a topolyai kir. járásbíróhoz, dr. Kovacsics Caesar, karánsebesi kir. trvszéki jegyzőt, a hódásághy kir. járásbíróhoz al- bírákká nevezte ki.

Esztívő. Baján Méry Béla hírneves zongoravir- tuóz ma d. u. eszküszik örök hűségét a kedves Boschnán Teréz kisasszonynak.

Nemeslelkű alapítványok. Pogdanovits István fővárosi ügyvéd, Szabadka város szülötte, halála után „Pogdanovits István 1847-ki volt honvéd százados” elnevezése alatt Szabadkán három alapítványt tett 40,000 frt készpénzben. Nevezetesen: 1. Egy felállítandó „szerezházra” alapítékül 20,000 frtot, melyben elszegényedett szabadkai illetőségű 30 férfi és 30 nő (keresztény) menedéket nyerjen. 2. 10,000 frtot olyformán, hogy hat keresztény iparos tanonc segédé leendő avatása után fejenként 100—1000 frtban részesüljön. 3. 10,000 frtot ösztöndíjjal és pedig ezen alapítvány az alapítóhoz apai és anyai ágon való vérokronoktól leszármazó még iskolába járó gyermekek közül kettő, legyen az férfi vagy leánygyermek, a jelentkezés sorrendje szerint fejenként 300 frt ösztöndíjjal részesítendő, olyformán, hogy az, aki az ösztöndíjat elnyerte, azt mindaddig élvezze, a míg iskoláit sikerrel bevégezte, illetve oklevelet nyert.

Helyőrségváltások. Boszniában és Heregovinában az idén megyénket illetőleg a következő csapatátváltások történtek: A cs. és kir. 6. gyalogezred (kiegészítő kerülete Ujvidék) Szerajevóból Budapestre s viszont a cs. és kir. Döppner-féle gyalogezred (kiegészítő kerülete Zombor) Budapestről Szerajevóba helyeztetett át.

Öngyilkosság. Baján Pastrovits Mátás gőzmalmi raktárnok a napokban búskomorságból pisztollyal agyonlőtte magát. Az öngyilkosság hírére Francz János fuvaros is megjelent a helyszínen s miután a holttest fölélt kiserintte magát, haza ment s az istállóban felakasztotta magát.

A közönség köréből címen Beck Jakab szivaci tanító által panaszolt adóügyi sérelemre vonatkozólag a panaszos tudatja velünk, hogy e hó 25-én az adófelügyelőség kérelmének helyt adott, de csak 1884-re vonatkozólag; a többi éveket illetőleg új folyamodásra utasított. — Ide vonatkozólag írják Bulkeszről: Beck Jakab tanító úrnak adóügyiben felszólalásának indoklásához magam is járulok adatokkal. A bulkeszi tanítók adókönyveikéből kitűnik, hogy Hamel Dániel tanító 160 frt készpénz fizetése után 6 frt, járandóságaira összesen 32 frtyi adót fizet. Bartsch J. tanító 400 frt készpénz és 50 forintnyi lakpénze után 7 frtyi adót, én pedig 500 frt készpénz után 9 frtot, 8 kat. hold föld (melynek 1 1/2 holdja bara) után s így tehát összesen 40 frtyi adót fizetek. — A múlt években ezen fizetésre 42 frtyi adót fizettem, de a helyi jegyző úrnak köszönhetem meg, hogy az 40 frtya szálaltatott le. Ezen adatok hitelességéről a bulkeszi B. tabella tesz tanúságot. Gotthardt Sámuel ev. tanító.

Tanítói tanácskozási gyűlés Csávolyn. A bajai epéskerület tanítói — mint levelezőnk írja — f. év aug. 23-án Csávolyn tarták meg az évi őszi értekezletüket. Jelen volt mintegy 40 egyházi és világi tag. A gyűlést innepélyes Veni Sancte előzte meg, mely után a megjelentek az ottani népiskola egyik osztály termében gyűltek össze. A gyűlést Berényi Dániel apát-esperes ur, mint az értekezlet elnöke, igen szép beszéddel nyitotta meg. Beszédében különösen hangsúlyozá, hogy: „Az emberiség legszebb díszé, állandó tulajdonsága, szűksége, a helyes alapon nyugvó társas összejövetelekben fekszik. Ezek képesítének leginkább minden szép, nagy nemes és hasznos feladatok megoldására.” Ezek után a társas összejövetelek fontossága, haszna és nagyszerű voltáról szólván, a gyűlést megnyitottak nyilvánította. A múlt értekezletről felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után, a régi fennálló szokás szerint a helybeli (Csávolyn) tanító urak tartottak gyakorlati előadást. Elsőben is Müller Péter csávolyni tanító ur lépett föl a történelem köréből. Előadandó tárgya volt Nagy Lajos. Kár, hogy az eljárás gyermekkel szemben bemutatva nem, csak felolvasva lett. — Egyébként a felvett anyagot helyesen osztotta be, s oldotta meg. A kikérdezéseket pedig módszeres helyességgel tette föl és alkalmazta is. A gyakorlati tanfőúrnak érdekes előadásait megjelöltetett. Azt követte Dolezal Ferenc tanítása a tárgynév ismertetéséről. Az élénk tanító módszeres eljárását gyakorlati úton mutatta be. A felvett tananyag megoldásánál helyesen és élénken járt el, miert is az ügyes tanító, lelkes élnézéssel jutalmaztatott meg. A gyakorlati fellépéseket követte a f. évre az egyházmegyei hatóság által kidolgozásul kitűzött következő tétel: „A nevelés egyik feladata levén a jellemképzés; minthogy a reáltárgyak közül a jellemképzésre különösebb befolyással bír a történelem, fejtessek meg: 1. Miképpen kezelendő a történelem, fejtessék meg, hogy az jellemképző feladatának megfelelően? 2. Szükséges-e ezen feladatra való tekintetből a történelmi oktatás anyagát úgy rendezni, hogy az kortanilag is befolyásolja, hézagatlan egész legyen? 3. Az úgynevezett történelmi életképek miért fontosak jellemképzés tekintetéből? Felolvasták e tételt: Szauter Gy., Liszák J., Hervánék J. és Hengel Adolf urak. Szauter ur igen kimerítően és alaposan oldotta meg tételét, kár, hogy nem úgy fogta fel a kérdést, hogy azt az egyháztörténelemmel hozta volna kapcsolatba. Hengel ur dolgozata kitűnően volt megoldva. Nemesek hogy élvezetes, érdekes, hanem teljesen tanulságos volt ezen, a történelem köréből és a gyakorlati életből merített történetek- és hű életképekkel megvilágított dolgozat felolvasását hallani. A rég üdvözölt jeles tanfőúrnak csak köszönetet szavazhatunk a praktikus és tanulságos dolgozatért. Ezek után a gyűlés egyéb jelentéktelenebb tárgyak elintézésé után befejeztetett és a csávolyni kartársak kollegialis asztalánál rendezett diszabéddel, mely a legkedélyesebb hangulattal folyt le, fűszerezetett. Végül: Sajnálattal vagyok kénytelen megemlíteni, hogy a bajai espereskerületben mintegy 5—6 nótanító van alkalmazva s azok közül Csefkó Amália és Bachmayer Katalin kisasszonyokat láttuk csak ott megjelenve. Az osztó igazság pedig úgy hozná magával, hogy a kerület minden tanítója is jelen legyen, mint köteles is jelen lenni minden gyűlésen. Elég sajnós, hogy vannak olyanok is, kiket még a gyűlés soha sem látott talán! Adai.

Festőművészet. Nahot Zsigmond pécsi festőművész megyénkben körutrá indulván, Kulán is megfordult és amint alkalmunk volt meggyőződni, igen sikerült arcképeket (mellképeket) fest.

Kuláról írják: A kulai ipar-tanonciskola f. é. szeptember hó elején fog megnyitni. Tanítókul Potzta Ferenc és Stockbauer József derék róm. kath. néptanítók hoztattak az erre kiküldött ipartestületi bizottság által javaslatba. Juhász Sándor és Potzta Ferenc kulai tanítók, a tanügy buzgó bajnokai, a f. é. augusztus 25-én Hód-sághon tartott tanító-gyűlésen jól sikerült dolgozataikért egy-egy csász. kir. arannyal lettek kitüntetve.

Villámcsapás. A kis-kéri evang. templomba f. é. augusztus 22-én a reggeli órákban volt zivatar alkalomával a villám lecsapott, azonban szerencsére kárt nem okozott.

Halálozás. Reinhardt György megyei virilista és földbirtokos, Cservenkán f. é. augusztus 25-én hosszas szenvedés után, 69-ik évében jobblétre szenderült. Aug. 27-én reggeli 9 órákor kísértettek a boldogult hült temei Cservenka és a környék nagyszámu közönségének részvéte mellett az örök nyugalom helyére. Béke emlékére!

Áthelyezés. Szondy Mátás szabadkai kir. törvényszéki bíró, saját kérelmére a pécsi kir. törvényszékhez áthelyeztetett.

Vásár. Paeséron az országos vásár f. évi szeptember hó 18-án fog megtartatni.

Öngyilkosság. Obuskovits Gyuka 18 éves béréslényi f. hó 26-án gazdája, Bikár Vaszó helybeli földbirtokos istállójában, afeletti bánatában, hogy gazdája egy zsák búzának ellopásával gyanúsította — felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva.

Alapszabály. A csonoplyai olvasókörnek alapszabályait a m. kir. belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

Gyászír. Alulírottak megtört szívvel értesítik rokonaikat és ismerőseiket, hogy felejthetlen leánya, illetve anyjuk, nagyanyjuk, testvére, nagynénjük, sógornője és napa Heiszler Ferencné szül. Gyurgyovai Györgyoványky Karolina, zentai gyógyszerész özvegye, hosszas és kínos betegség után, f. hó 25-én este fél 9 órákor, 47-ik évében, jobblétre szenderült. A boldogultnak hült temei f. hó 27-én délutáni 4 órákor fognak testvére, sztapári-ut 21-ik számu lakásán beszenteltetni, és a szt. Rókus sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 29-én d. e. 9 órákor fog a róm. kath. szentegyházban lelki üdvéért az Urnak bemutatatni. Zombor, 1887. évi augusztus hó 26-án. Béke porai felett! Id. Györgyoványky György, apja. Ifj. Györgyoványky György, öccse. Györgyoványky szül. Bálint Róza, sógornője. Györgyoványky Etelka, Gyula és Gizella, testvérgyermekei. Pogovits sz. Heiszler Ferenc, Aladár és Zoltán, gyermekei. Popovits Sebő, veje. Popovits Mária, Ilka, Katica, Karola és Olga, unokái.

Köszönetnyilvánítás. Legnagyobb hálámat és köszönetemet fejezem ki dr. Donozlovits Vilmos orvos ur jótevőknek, ki 6 év óta szenvedett kínos gyomor-bajomtól megszabadított. Gyomromat ugyanis ötször gyomoromos készületekkel kímálta és hála az Egnek teljesen jól éreze magamat, im itt is a nyilvánosság előtt nevezett orvos urnak köszönetemet lerovom. Lázics Mária, magánzórnok Zomborban.

Házasság. Follinus Emil budapesti központi vasuti tisztviselő f. hó 27-én vezette oltárhoz városunkban a kedves Bieliczky Irma kisasszonyt, Bieliczky Gyula megyei főpénztárnok leányát.

A rendőrség figyelmébe. Egy idő óta jártabb utcákon nagyon elszaporodtak azok a kéteshírű éjjeli lepkék, akik trágár beszéddel és viseletükkel botrányokat tartanak a sétáló közönséget. Talán egy kis razzia nem ártana! Egy családapa.

Sajtópör. Gálly György szabadkai gyógyszerész, a szabadkai „Néplap” mult számában ellene megjelent közleményét sajtópört indított.

Az adai m. kir. földművelésiskola gazdaságában 105 drb székcs tavaszi elletésű mangolica malac van eladó.

Értesítés. A helybeli izr. népiskolában a beiratások f. évi augusztus hó 30. és 31 napján d. e. 8—11-ig, d. u. 2—4-ig eszközölhetők; az előadások vasárnap, szeptember 4-én kezdődnek.

Kiállítás Ujvidéken. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület a megyei Mész-Egylettel karöltve Ujvidéken, október hó első felében termény-, gyümölcs- és méhészeti kiállítást szándékozik tartani. A kiállítás kivételét illetőleg az egyesület kebelében az előmunkálatok szerényen folynak.

Czorda-ünnepély. Szabadkán az ott időző Czorda Bódog kuriai bíró tisztelőre f. hó 22-én az ottani trvszéki, ügyvédi stb. testületek társas estélyt rendeztek. A kedélyes vacsora folyama alatt dr. Guld György ügyvéd, Szondy Mátás, Buchwald Lázár, Perlich Mihály és dr. Kanyarszky György Czordát köszöntötték föl. Az ünnepelt Szabadka város haladására írtette poharát. „Elve: — ugymond — becsületesen élni, jogtalanul nem bántani senkit, — a hol ezt követik, ott van jogrend, — és erre Szabadka városának nagy szükség van, mivel most van fejlődési stádiumában. — Kivánja, álljon vissza a jogrend és akkor Szabadka városa fel fog virágozni.”

Műkedvelői előadást rendezett aug. hó 18-án a verbászi fiatalok. Színre kerültek a „Barátságból” és „A házasság politikája” című vígjátékok. A sikerült előadást tánc követte.

Arverések. Dr. Engelmann Zsigmond moholi l. 2052 frta b. ingatl. nov. 5. Zenta. — Rencz Jakab veprováci l. 2342 frta b. ingós. aug. 31. Kula.

Zeneelőadás. A filipovai tanítóképződeci ifjuság a napokban zeneelőadást tartott, melynek tiszta jóvedelme XIII. Leo pápa 50 éves áldozári jubileuma alkalomával felajánlandó ajándék beszerzésére fog fordítottatni. Az előadás tiszta jóvedelme: 47 forint 38 krajcár. Programja a következő volt: 1. Cavatina „Bianca di Fiora”-ból. 2. „Dies ist der Tag des Herrn” férfinegyes. 3. citera szóló, előadja Bayer Alajos orvos. 4. „Wer hat dich du schöner Wald” férfinegyes. 5. Marienwalzer. 6. Hymnus Köleseitől, férfinegyes. 7. „Mikadó”-ból. 8. „Alkalmi költemény”, szavaltá Gausz Menyhért. 9. Élőkép.

Támadás. Pénteken délután egy órákor két kóbor cigány Czettler helybeli állomásí főnök fiát megtámadták s óráját erőszakkal elrabolták. A tettesek mindeztideig nem kerültek meg.

Személyi hir. Kosztics Lázár, montenegrói államtitkár, ismert szerb dramaturg, volt orosz főkonzul és a „Glas Crnogoreca” szerkesztője, jelenleg városunkban időzik, mint Mihájlovits Miklós nyug. kuriai bíró vendége.

Olcsó utazás a dobsinai jégbarlanghoz. Hogy a dobsinai világhírű jégbarlang megtekintésé mindenkire nézve megkönnyítse, a m. kir. államvasutak igazgatósága 10 napig érvényes olcsó áru menetíteti jegyeket adat most ki október hó végéig, melyekkel az utazás Szabadkáról Dobsinára és vissza a II. kocsiosztályban 24 frt 30 krba, a III. kocsiosztályban pedig 17 frt 30 krba kerül.

Vásár. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Baja törvényhatósági joggal felruházott városában a f. évi szeptember hó 18-ára eső országos vásár ez évben kivételesen ugyan azon hó 25-én tartassék meg.

Az oroszországi Stieglitz-milliók örökösei egyre szaporodnak. Moholy községből jelentkeztek a legújabbak. Egy kis levél érkezett onnét a szegedi polgármesterhez s a kékszíni papiroson özv. Steiner Anna asszony írta a levelet örömtől remegő kézzel, hogy ők is örökösök, ők is részt akarnak a milliókból. Hogyne, írja a szegény özvegyasszony, mikor a szegedi örökös, Steiner Károly édesatyja és az ő elhunyt férjének édesatyja testvérek voltak s Békés-Gyuláról származtak el. Férjétől öt gyermeke: három fiu és két leánya maradt. Ezeknek a számára kér a rubel-milliókból s azért fordul a polgármesterhez, hogy óvja meg az ő érdekeiket.

Halálozás. Demerác Gusztáv helybeli kir. törvényszéki írnok, f. hó 29-én délután hosszas betegségben elhunyt.

Színházunkat a bizottság Rakodezay Pál, jelenleg Szombathelyen működő új színgazdátónak javasolja kiadatni.

A szorb tövis irtására több rendelet van; ha mindenki, aki ez ellen írt, minden sor helyett egy bokrot kitépelt volna, akkor a szent-iváni úton nem járna benne csülökig a jóság. Tessék Zomborban a szelenei utcákat megnézni! mindnyájában kaszálják ezt a hivatlan vendéget.

Emberi fej a kukoricában. Körülbelül két hét előtt Gombárovits bajai úti vendéglősnél egy intelligens kinézésű s uriasan öltözött 22—24 éves fiatal ember szállt meg. A vendég észrevehetőleg szomorúnak s életuntanak látszott, de bajának okáról egy szót sem szolt senkinek. Másnap munkakönyvét s ruhaneműt hátrahagyva, szótlánul eltávozott s vissza sem tért többé. Hosszas távolléte s feltűnő magaviselete azt a gyanut keltette föl a vendéglősnél, hogy vendége öngyilkosságot követett el. Ennek folytán elment a rendőrséghez és elmondta az esetet. A rendőrség az ismeretlen egén hollétének kipuhatólása iránt elkövetett minden lehetőt, de eredménytelenül. Már-már lemondtak a reményről, hogy fölálhassák, midőn tegnap délelőtt egy paraszt ember megjelent a rendőrségnél s előadta, hogy a nemes-militicsi út mentén, közel a sorompóhoz fekvő kukoricaföldjén egy emberfej fekszik. A kiküldött rendőrségi közeg csakugyan ott találta a fejet, mely véres és össze-vissza szagot ruhával volt körülveve. Egyéb testrészek teljesen hiányoztak, csak távol a környéken sikerült több emberi csontot föllelni, melyekről a húst, ugylátszott, régen lerágták a kutyák. Mint a vizsgálat kiderítette, a fej a Gombárovitsnál megszállt és eltűnt vendég feje volt, ki a kukoricában bizonyosan öngyilkosságot követett el s holttestét szétszedték a kutyák. Hátrahagyott munkakönyve szerint Horváth Gyulának hívják; vasmegyei születésű, nős, 24 éves pincér. Munkakönyvébe hosszú levelet írt, melyben megemlíti, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, mert felesége hűtlenül megcsalta s most mással éli világát.

Városi közgyűlés lesz e hó 31-én, melynek főbb tárgyai lesznek: a polgármester választás kitűzése, a hivatali helyiségek kibővítése s boltok kiadása iránti javaslatok. Sennyit megjegyzett a tárgysorból valami jó barátunk; s ha tán egyetmást kifejeztél is, még mindig figyelmesebb a nagy közönség iránt, mint az illetékes városi urak, akik következetesen nem küldenek a szerkesztőségnek tárgysort, gondolván, hogy így mozditják jobban előre a közügyet.

Magyar istenitisztelek Apatinban.

Apatin, 1887. augusztus 24.

A régi jó közmondás szavai szerint „a jó tett nem szorul dicsőre”; ezt érezte azon tisztelt úr egyén is, kinek nem tetteiről megemlékezni akarok akkor, midőn felebarátainak és ezzel egyszersmind hazájának sziveséget tett anélkül, hogy ezért külön, de leginkább a nyilvánosság előtt dicsőreért várt volna. En azonban ismert szerénysége előtt nem hajolhatok meg annyira, hogy hazafias tetteit őt a nyilvánosság előtt meg ne dicsérjem, jobban mondva, hogy azt neki kötelességszerűleg nemcsak a magam, hanem az egész helybeli intelligencia nevében meg ne köszönjem, mert ennek elmulasztásával elhallgatnék olvasmit is, mit — kérdéni nem akarva — magyar ember létemre elhallgatnom nem szabad.

Nagyon rég idő óta lehet az, hogy Apatin község magyar ajku lakossága a magyar istenitiszteleket, különösen pedig az Isten igéjének magyar szavakkal hirdetését nélkülözi. E körülmény okot szolgáltatott arra, hogy egyik-másik sajnálkozásának adott kifejezést afőlött, hogy saját hazájában magyar istenitiszteleket, különösen magyar egyházi szónoklatot nem hallhat. De magam is úgy vagyok, hogy már 8 éve nem hallottam olyant s korántsem azért, mert tán templomba nem járok, hanem azért, mert a sors mindig oda vetett, hol a magyar ajku magyarok kevesen lévén, ezek a más ajku túlszámban levő lakosság részéről figyelembe nem vétettek, mig nem Apatinba jöve, itt szerelmünket főt. Puck István helybeli plébános ur meghallván, ismert előzékenységénél fogva azonnal megígérte, hogy kívánságunknak a legnagyobb készséggel eleget tesz.

Ezen ígéretet f. évi augusztus hó 15-én (apatini bucsu) és augusztus hó 20-án nemzeti ünnepünkön, Szt. István napján, volt beváltandó. azon előleges kijelentés mellett, hogy ez évenként csak azon esetre fog ismétlődni, ha a magyar istenitisztelek s szónoklat iránti kívánság kellő számu hallgatóság által nyilvánul.

A szónoklat s istenitisztelek kedves anyanyelvünkön mindkét napon megtartott s a hallgatók számát tekintve, remélhetem, hogy az a jövőben is meg fog tartatni.

Ami magát az egyházi szónoklatot illeti — eltekintve a zamatos magyar nyelv szülte kellemes benyomástól — oly kitűnő volt mindkét napon, hogy az akár egyházi, akár pedig hazafias szempontból, megállja a legszigorubb bírálatot is; önként lehetett tapasztalni, hogy a szónok minden mondatát nemcsak a hivatászerű vallásos, hanem egyszersmind a hazafiai érzés is sugalta; mialtán nem egy buzgó hallgatónak esalta ki örömkönyvit.

Egyébként nem céloz a beszédet bírálgatva dicsérni, mert ki főt. Puck István urat ismeri, ismeri egyszersmind annak kiváló szónoki tehetségét és páratlan kellemességű előadását is, hanem céloz az, hogy meg-

köszönjem többeknek nevében is azon szívesen jöndulatát, melyet velünk szemben — kik itt magyar hazánkban Apatin község benszülöttjei által gyűjtöttek — (Hergeloffener) nevezetűnk — az Isten szent igéjének magyar nyelven való hirdetésé által tanusított; fogadjátok tehát ezuttal köszönetünk nyilvánítása mellett azon hön kifejező kívánságunkat is, hogy a magyarok Istene kívánságát teljes életében mindig oly szívesen teljesítse, miként ő a miénket teljesítette. r. l.

Takarékpénztár Bezdánban.

Bezdán, 1887. aug. 27.

Mi bezdániak csak a „Bácska“ hirdetés oldaláról tudtuk meg, hogy itt egy nagyszabású pénztárat van készülőben.

Ha az intéző férfiak meghódítják betevőül a herceglaki uradalmat, meg a szomszédban lakó Windischgrätz herceget: akkor lehet valami belőle. De így nem sok jót jósolhatunk az új banknak. Nevezetesen ha elkelnek is a részvények, ki fogja a forgalmat csinálni? Bezdánban és az idehúzó Monostorszegh, Kupuszina községeknél alig van határunk; nagyobb birtokos éppen kevés van. Az a 3-4 vagyos zsidó polgártárs pénz sokkal olcsóbban talál máshol, mint Bezdánban. Különben is Bezdán és Kupuszina hitelért a kalocsai káptalanhoz szokott fordulni. Azonkívül itt helyben se kereskedés, se szóra érdemes ipar nincsen. A szegénység napszámmal keres, tehát se mint betevő, se mint kölcsönző nem sokat fog alkalmatlankodni. Nem azért, mintha népünk nem volna takarékos; hiszen hogy tud gyűjteni, mutatja a helyben virágzó két segélyegylet, melyeknek olcsó rezsiével és adómentes forgalmával aligha fog az új ötlet szerencsésen versenyezhetni. Nem akarjuk azt mondani, hogy a mozgalom élén álló férfiak — mint sokan mondják — nem népszerűek; mert hiszen a pénz, ha van haszonhajtó érdekköre, mai nap már akárkit is népszerűvé tesz.

Baranyától se sokat várunk, mert a szülő a fillokszóra föltalálása óta bizonytalan hipotéka; másrészt meg az ottani emberek magán- és telekkönyvi birtok viszonyait a siklósi s mohácsi telekkönyvben figyelemmel kísérem éppen oly nehéz mint kockázatos.

Egyébiránt csak örülünk, ha kis városunk életébe bármilyen egy kis szellemi pezsgő por vegyül és eme kételyeket is csak azért irtuk le, hogy alkalmat nyújtsunk a vezérferfiaknak számadásaik életrevalóságának és eszméjük realitásának nyilvános bebizonyítására.

—fz.

EGY ÖRÜLT NŐ TITKA.

(Beszély.)

Írta: Xantos.

(Vége.)

Melinda, midőn átfutotta a levelet, zokogva rohant anyja szobájába, hol egy velőtrázó fájdalmas sikoltás után a karosszékre roskadt le. Az éppen kéznél levő orvos segélyt visszazárta őt ugyan az életnek, de idegei annyira elomlottak a nagy fájdalomtól, hogy sokáig magánkülvilágban kellett a selyempárnák hullámos redőit őriznie. Kovácsfi Andor szomorú arcra lebegett folyton szeméi előtt, melyekből drága gyöngyként pergedeztek le hófehér keblére a keserű könnyeseppek.

Az öreg nagyságos asszony egy pillanatra sem hagyta magára szenvedő leányát s gondos anyai szeretettel ápolgatta. Ejjel virrasztott felette, napközben pedig iparkodott bánatos keserveit eloszlatni és a multat felejtetve a jövő csillogó reményével kecsgettette.

Csak sok idő múlva hagyhatta el Melinda az ágyát, melyhez kínos fájdalmi láncolták és bár egészsége helyreállott, Andor emléke mégis felejthetetlen nyomokat hagyott vérző szívében, mely lassu hervadással indult az enyészet felé, mint az ártatlan liliom, melynek illatos kelyhére leperzselt a nyári nap fullasztó heve.

Melindát többé nem tudta felvidítani a kastély legfényesebb társasága, legvigabb mulatsága sem. Pedig felgyógyulása után ugyancsak vig volt az élet a kastély termében. Egyik estély a másikat érte.

A fényes uri fogatok robogása minduntalan szolgálatra hívta föl a cselédséget. Nemes urak, bárók, grófok képeztek a vig társaság elitjét.

De hát Melindának mégis csak jobban tetszett az egyszerű, férfias Kovácsfi Andor szíve, mely nem tudott egyebet dobantani a tisztá szerelemnél, mint a nemes urak szerelmi csacsogása.

Melinda szívét nem indította meg a külső szín, melynek előtte beese nem volt. A tiszta, önzetlen szeretetet kereste csak, de azt a nemes urak sóvárgó keblében fel nem találhatta. Az ő ártatlan szíve csak egyszer tudott szeretni s nem volt akéfa virága, hogy kétszer nyíljon.

És habár a nagyságos asszony minden áron oda törekedett, hogy leánya a multat feledve, egyedül a jelen vigalmának és a jövő kecsgettető reményének szentelje szívét, ő mindamellett titokban mégis csak egyet akart szeretni!

A környékbeli gazdag mágnások hamarabb megnyerték a nagyságos asszonynak, mint a leánynak a szívét. Különösen gróf Majorosy Elemér, ki melleleg említve, igen nagy sportmann volt, finom, szalonias modorával érdemelte ki a nagyságos asszony kegyeit. S minél többször látták őt a kastély falai közt, annál inkább erősödött a baráti viszony kapcsa a gróf és a Vasváry család között. Csak Melinda szíve volt igen sokáig hajthatatlan. Végre is a sok anyai szelid intéseknek és jótanácsoknak engedve, elhatározta magát, hogy a gróf hajlamait kész viszonzni és vele frigyre lépni. Jóllehet piciny szíve másként érzett.

Az anyai öröm határtalan volt e váratlan fordulat fölött és csakhamar nagy pompával megülték a kézfogót, melyet néhány hétre rá követett a nagyuri fényes menyegző.

A menyegző után a fiatal pár nászútra rándult, hogy a mézes hetek boldog napjai a fiatal méltóságos asszonnyra annál maradandóbb benyomást gyakoroljanak.

A nászútról hazatérve, egyenesen a gróf terjedelmes birtokára utaztak. Itt a méltóságos asszony kényelmére egész földi paradicsomná volt átvárázsolva a főúri pompával és ritka eleganciával berendezett kastély; ami látszólag meg is lepte némileg Melindát.

A művészi faragványokkal díszített csillogó butorok, a gyönyörű virágokkal himzett nehéz damasz sző-

nyegek, a finom selyem csipkéből vert habfehér függönyök, az ágyak szemképrázatos s arany himzéssel át-tört menyeczei, minden, minden magán viselte a gróf Majorosyák ősi címerét a kilencégu koronával.

Hanem azért a fiatal méltóságos asszony mégsem volt meglegedve önmagával, mert szíve vérzett, szíve fájt!

A fiatal gróf, ki megszokta a kalandos életet és a sport minden nemét, önmegtadással mondott le eleinte mindenről és iparkodott fiatal, kedves nejeinek kedvében járni s őt különféle kedélyes szórakozással mulattatni.

Eleinte, habár a méltóságos asszony hófehér arcán többször lehetett a buskomorság jeleit észrevenni, elég boldogul éltek.

Csak hogy a Platói szeretet Melinda részéről nem sokáig bilincselhette le a kalandokhoz szokott fiatal gróft.

Midőn sport és kaland vágjai újra fölébredtek keblében, gyakran eltávozott hazáról s néha napokig sem látta Melinda őt „boudoirjában.“ Ez méginkább elidegenítette a fiatal méltóságos asszonyt a férjétől s százszor és ezerszer megbánta azt az „igen“ szót, melyet az Isten oltára előtt esküszövegleg ki mert mondani.

De hát ő nem is akarta, hanem . . . . . és itt elesuklott szava és a fájdalom forró könnyei pataként omlottak le a bánatos arcára.

Szenvedett sokat, nagyon sokat!

Az egyedüllét kínos borzalmai rendkívül nagy hatással voltak gyenge idegeire és bánatos lelkét sokszor úgy megragadták, hogy egész éjeken át önkivületi állapotban kedvenc ébenfa asztalkája mellett ült s majd Andor kedves leveleit olvastatta, elmerülve a mult gyönyöreibe, majd pedig elfogván gyenge szívét ismét a keserű fájdalom, szeméinek drága gyémánt eseppeivel áztatta nedvesre a kezében tartott levélkéket.

Sokszor látta őt a bíbor piros hajnal egészen felöltözve asztalkája mellett, örült gondolatokkal küzdve. Mert ha a gróf hazavetődött is hébe-korba, néhány órai otthonlét után ismét útra kerekedett, vajni keveset törődve a zárdai életet élt szép, fiatal nejevel.

Egyszer azután haza érkezvén Majorosy gróf, tudatta nejevel, hogy kiváló fontosságok miatt hosszabb időre külföldre utazik.

Melinda sem késett soká, hanem elkészítette úti podgyászát és hajtatott haza édesanyja kastélyába. Hisz a Majorosy kastély minden zuga úgy is csak elhagyatottságát és fájdalmas zokogását visszazhangozta volna folyton füleibe.

Otthon legalább a szelid anyai karok között gyorsabban repültek az életnek reá nézve már nagyon is terhes napjai. És ha panasza törtek piéi ajkai, vagy elfogta szívét a fájdalom, volt aki meghallgassa szavait, volt aki balzsamirt hintsen fájo sebeire.

Egyszer, midőn ismét felébredt szívében szerelmének első tárgya: Andor, hogy keserű szívgyötrelmeit elűzze, kísértét a gyönyörű virágoktól pompázó illatos parkjukba és ott egy ezerszínű róza-lugasban letelepedett a finom fehér márvány kópadra s a virágok andalító illatárja közt lapozgatott a kerti asztalkán heverő újság-lapok között.

Egyszerre azután, mintha a villám sujtotta volna le egy örületes jalkiáltással a földre hanyatlott, messze elhajtván magát a gyilkos újságot, melyből nem olvashatott többet csak e néhány szót: „M . . . . . i-ben gróf Majorosy Elemér párbajban szíven lötte Kovácsfi Andort.“

Ezért kellett a grófnak fölötte fontos ügyekben külföldre utaznia, hogy a közvélemény megvetése elől meneküljön.

Melinda jalkiáltására azonnal összefutott a kastély apraja-nagyja, de az életnek őt visszaadni nem volt többé orvosi tudomány, ha mindjárt a legszeretőbb anyja apolta is egyetlen drága kincsét!

Hisz megvagyom írva, hogy: „a halál ellen nincs orvosság!“

Melinda többé nem tért eszméltre. Az örületes rohamok mindjobban és jobban marcangolták szívét, míg végre szíve utolsó nem dobbant.

Előhuzta forró kebléből Andor utolsó levelét, előhuzta a szerető szíven rejtegetett fekete bársony keretű kis areképet. Andor areképe volt.

Azután elolvasta a levelet, megcsókolta a keserű könnyeivel áztatott drága areképet százszor is, azután újra szívéhez szoritotta és egy rémesen örült kacagás után, mintha csak lelkét akarta volna kilehelni, esendes, alig érthető hangon suttogta: „Andor! . . . . . lelke . . . . . várj . . . . . várj . . . . . jövök! . . . . . szeretlek!“

A méltóságos asszony, mint az ártatlanság lilioma kiterítve fektűt. Nyiló szívét elhervasztotta a titkos szerelem!

Midőn a gróft, a külföldről haza hívták, már csak mereven, mint egy kiszendvedt szerető angyalt találta a ravatalon fiatal nejét, márvány keblére szorítva Kovácsfi Andor areképet.

Zokogva borult a hült tetemre s azután ő is így kiáltott fel: „Minek is van a szív és a szíven szerelem!“

Naptár.

Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
30 Kedd	Róza szűz	Róza	18 Flórián
31 Szer.	Raimund	Paulina	19 András v.
1 Csüt.	Egyed apát	Agoston	20 Samu
2 Pént.	Zeno	Abszolon	21 Tade a.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS
La. tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Két szobából álló szép lakás magános uri embernek bármely pillanatban egy évre bérbeadandó. Bővebben értekezhetni Mayer Károlynál, a vásártéren.

235. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbíróóság 4125/p. 1885. sz. végzése által a bácsi segélyszövetkezet végrehajtató javára Csirits Jován és Milovánov Pávó tovarisovai lakosok ellen 200 frt tőke, ennek 1885. évi július hó 19. napjától számítható 8% kamatai és eddig összesen 57 frt 65 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 370 frtra becsült szobabutor, sertvések, kukorica, kender stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2863/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Tovarisonán a község házánál leendő eszközésére 1887-ik évi augusztus hó 31-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1887. évi augusztus hó 18-án.

Haba István,
kir. bír. végrehajtó.

A Belvárosban a Széchényi István-körúton levő 237-ik számú ház szabad kézből eladandó, esetleg f. évi november hó 1-től bérbeadandó. Bővebb felvilágosítással szolgál Hoffmann Frigyes Zomborban.

Pályázat.

Petrovác község előljárosága részéről közzé tétetik, miszerint a községi adóvégrehajtói állás megüresedvén, választás útján betöltésére folyó évi szeptember hó 12. napjának d. e. 9 órája tűztetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy ez iránti pályázati kérvényüket, eddigi alkalmaztatásukat, ugy a magyar, tót vagy szerb nyelvbeni jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelve, f. évi szeptember hó 10-ig alulírott előljároságnál annál bizonyosabban benyújtsák, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A betöltendő állomás következő javadalmazással van egybekötve:

Évi készpénzfizetés 350 frt, amely havi előleges részletekben fog a község pénztárából kifizettetni.

Az adóvégrehajtó, személyét illetőleg, a jegyző és a bíró rendelkezése alatt áll és köteles, végrehajtói teendők hiányában, a jegyző által előszabott irodai teendőket végezni, miért általa a hivatalos órák pontosan betartandók.

Kelt Petrovácon, 1887. augusztus 23-án.

Szalay Károly   Kenné János
jegyző.   2-2   bíró.

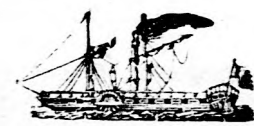
Bérleti hirdetés.

A zombori határban 300 kat. hold jóminőségű szántóföld, elegendő gazdasági épületekkel és lakó házzal együtt több évre bérbeadandó.

Az ugarolás már megtörtént. Bővebb felvilágosítást ad:

Lallossevits Jakab

Zomborban.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság.

A folyton növekvő áruforgalomnak, valamint közönségünk többször nyilvánított óhajának megfelelőleg, tisztelettel alulírottak van szerencsém jelenteni, hogy f. évi szeptember hónaptól kezdve minden héten kétszeri közlekedés lesz a Ferenc-csatornán — egyelőre csak Zomborig.

Bezdán, 1887. augusztus hó 22-én.

Az ügynökség.

Új és használt gymnas. tankönyvek,

valamint az összes iskolákban használandó **könyvek**, mindennemű **író- és rajzszerkek**, **iskola-táskák** és **szijak** igen mérsékelt árak mellett a legnagyobb választékban nálam kaphatók. Könyvkötészetemben a tankönyvek **tartós bekötését olcsón** elvállalom.

A n. é. közönség becses pártfogásába magamat ajánlva,

SCHÖN ADOLF

könyvkereskedő.

3—2

2411. szám.

ex 1887.

Birtokbérbeadási hirdetés.

Ó-Szapár község tulajdonához tartozó, a magas kincstártól örökáron megvett, Bresztovác és Ó-Szivac községek határai között elfekvő 2550 holdas igen jó minőségű pusztai földből **727 kat. hold**, a jelenlegi bérlő bérletének megszűnése folytán, előnyös feltételek mellett és kedvező áron egy évre vagy esetleg több évekre is **f. évi szeptember hó 1-től** kezdve bér alá bocsájtatik.

Ezen pusztai föld egészben, vagy egyes részletekben is bérelhető.

A bérleti feltételek a községi jegyzői irodában mindenkor megtekinthetők, valamint egyesek írásbeli megkeresésére is az eljárásság felvilágosítást készíttel nyújt. A bérbeadási a községi eljárásság ellenőrzése alatt álló községi gazdasági bizottság nyilvános árverés útján eszközöli ugyan és pedig a helyszínen vasár- és tünnapok délutánjain, azonban írásbeli előnyösebb ajánlatok figyelembe vételével s ilyenek bármikor az eljárásságra címezve elfogadhatók.

A gazdasági bizottság tagjaival bérleni szándékozók a nap bármely szakában értekezhetnek, ugyszintén a bérösszeg mennyiségének megállapítása és mikénti fizetésére nézve is a gazdasági bizottságtól nyerhető felvilágosítás.

Kelt Ó-Szapáron, 1887. augusztus 17-én.

Jegyző szabadságon:

Szedresy Károly, **Gyuricity István,**
aljegyző. 4—4 bíró.

Hirdetés.

Néhai özv. Lébné tulajdonát képező ház, szállás és 81 hold kasszaló- és rétből álló föld, ugyszintén 10 hold szőlő és szántóföld szabadkézből eladó, esetleg kedvező feltételek mellett bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak: **Thum Vince,** **Karnász Lajos** és **Sztojsics István** urak. 3—1

4710. szám. O-Becse nagyközség eljárásságától.
1887.

Hirdetés.

Ó-Becse nagyközség eljárássága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonához tartozó **nagyvendéglő** bor-, pálinka- és sörmérési joggal együtt 1887. évi november hó 1-től 1890. évi október hó 31-ig terjedő 3 évre **f. évi szeptember 10-én d. e. 10 órakor** a községháza nagytermében megtartandó nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlat útján fog bérbe adatni.

Miről pályázni szándékozók ezennel azzal értesítettek, hogy a feltételek a községi közigazgatási jegyzői irodában naponta d. u. 3—5 óra között betekintheők; árverezők tartoznak a 6000 frtban megállapított kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében árverés előtt a községi bíró kezéhez lefizetni.

Kelt Ó-Becsen, 1887. aug. hó 24.

Tripolszky Béla, **Petkovits György,**
jegyző. 3—1 bíró.

Borpince.

A belvárosi Basa-utca 199. számú házban két nagy jól felszerelt szarraz borpince f. év végétől fogva bérbe adó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető tek. **Esztergamy Károly** városi főpénztárnok urnál. 3—2

8501. szám.

1887.

Árverési hirdetés.

A kulai kincstári uradalmi ispánság kerületéhez tartozó keresztúri 298⁹⁸³ holdas kincstári uradalmi birtok 4183 frt 80 kr évi hasznóbér mint kikiáltási ár mellett az 1887. évi október hó 1-től 1893. évi szeptember hó végeig terjedő 6 évi bérletre **Kulán a m. kir. kincstári uradalmi ispánságnál az 1887. évi szeptember hó 6-án d. e. 10 órakor** írásbeli zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverés útján egy negyedrészt udartartás és szabályszerű vetés forgás kötelezettségének, de albérlési tilalom nélkül a legtöbbet ígérőnek felsőbb jóváhagyás fentartásával fog bérbeadni. Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási árak 10%-át mint bánatpénzt az árverés megkezdése előtt letenni. Az írásbeli zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság elnökének adandók át. A kellő felirással ellátott írásbeli zárt ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és határozottan kijelendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. A részletes szerződési feltételek a kulai m. kir. kincstári uradalmi ispánságnál betekintheők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1887. augusztus hó 25-én. **M. kir. jószágigazgatóság.** (Utánnomat nem díjaztatik.)

Varrógép- és kötéláru-raktár Zomborban.

Alulírott bátorodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **főutcában, Millassevits János** ur házában kitűnő minőségű

VARRÓGÉPEKBŐL

nagy választékot tartok raktáron, a legolcsóbb árakon, készpénz- és részletfizetés mellett. A gépekhez szükséges tűk, szijak és egyéb hozzávalók szintén itt kaphatók. *Mindennemű varrógépek javítása jutányosan eszközöltetik.*

Egyben tudatom a t. közönséggel, miszerint a gépeken kívül nagy készletet tartok mindennemű **kötéláruból**, u. m.: **kötőfélék, csomagoló- és vékony spargák**, és különösen kárpitós munkákhoz szükséges spargákból stb. **olcsóbban, mint bárhol.**

Tömeges pártfogásért esd, tisztelettel

2—1 **Goldmann József.**

Cservenka külvárosban, **Radisicsi-utca, a 73. sz. ház** szabadkézből eladó, esetleg f. évi november hó 1-től bérbeadó; továbbá az ugyanezen utcában levő **82. sz. házban 3 szoba, konyha, kamra, pince és kertből álló lakás** szintén november hó 1-étől bérbe adandó.

Értesítés nyerhető a tulajdonosnál,

Ivkovits Emiliánál,

2—1 82. sz. alatt.

309. szám.

1887.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbíró 3667/p 1884. számú végzése által a bácsi segélyszövetkezet végrehajtató javára **Protics István** tovarisovai lakos ellen 150 frt tőke, ennek 1883. évi június hó 10. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 105 frt 23 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül- és lefoglalt és 596 frtra becsült szobabutor, gabona, szarvasmarha, sertések stb. álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 3255/1835. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis **Tovarisován** a község házában leendő eszközölésére **1887. évi augusztus hó 31-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban magállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1887. évi augusztus hó 18-án.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Pályázat.

Bács-Almásan (B.-Bodrogh megye) **Sterk Merl Adél** tanítónő elhalálása folytán egy magyar-német ajku fitanítői állomásra pályázat hirdettek. Évi fizetés 500 frt, az ismétlődő iskola tanításán kívül kívánatlik a zenébéli jártasság. A megválasztandó köteles a kántor akadályoztatása esetén a kántori teendőket végezni.

Folyamodványok a r. k. iskolaszékre címezve **szeptember hó 10-ig** dr. **Csicsáky József** kerületi tanfelügyelő urhoz beküldendők, mely napon a személyes megjelenés is feltétlenül megkívánatlik.

B.-Almásan, 1887. év augusztus hó 15-én.

Dr. Csicsáky József,

3—3 kerületi tanfelügyelő.

10,076. sz.

tkvi 1886.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Trenka sz. Drobnia Mária** végrehajtónak és csatlakozó dr. **Majthényi Nándor** budapesti ügyvédnek **Drobnia Mihály** sztanisiesi lakos végrehajtást szenvedő elleni 31 frt 53 kr tőkekövetelés és 9 frt eddigi költség és járuléka, illetve 96 frt és 90 frt iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, **Sztanisieson** fekvő, sztanisiesi 154. sz. tjkvben **Drobnia Mihály** és társai nevében álló A. I. 1—9. sorsz. alatt 127. ö. i. sz. ház és beltelektől, ugy 1/4 telekföldből alperes **Drobnia Mihály** 1/10 felerészben megillető jutalékára 226 frt 30 kr, ugyanott A. II. 1—8 sorsz. a. 1/4 telekföldből **Drobnia Mihály** 1/10 részben illető jutalékára 186 frt 20 kr és végre ugyanott A. 1. alatt foglalt **Drobnia Mihály** és társa nevében álló 992. hr. számú egész szőlőföldre 160 forintban ezennel külön-külön megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi szeptember hó 15-ik napján délelőtti 9 órakor **Sztanisies** község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladotni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át- szolgáltatni

Kelt Zomborban, 1887. évi április hó 28. án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Legnagyobb raktár használt (antiquar) gymn. tankönyvekből.

A tisztelt szülők figyelmébe!

A tanév közeledése alkalmával van szerencsém a t. szülőket értesíteni, hogy az új, **gymnasiumi és elemi iskolai tankönyveken kívül, nagy raktárt** tartok készletben

használt (antiquar) gymnasiumi tankönyvekből,

melyeket **ujakká** átalakítottam, s felette **olcsó árak** mellett eladok. **Iskola-táskákat** fiúk és leányok részére; **író- és rajzeszközöket**, valamint mindenféle **iskolaszerkeket** mérsékelt árak mellett szolgálom ki. Magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Hecht Márkné

könyv- és papirkereskedése

Zomborban, Iskola-utca (a gőzfürdő átellenében).

Ugyanitt egy tisztességes családból való, legalább **két** gymnasiumi osztályt vagy középiskolát végzett fiú, előnyös feltételek mellett **tanoncul** azonnal felvétetik.

Legnagyobb raktár használt (antiquar) gymn. tankönyvekből.